

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

LETO IX - ST. 3 - FEBRUARJA 1980

8. marca praznujemo dan žena. To je tisti dan, ko vam, tovarišice, vsaj poskušamo posvetiti več pozornosti kot običajno. Ob 8. marcu se tudi zavedamo, da ni prav, da je med sivimi in utrujajočimi dnevi v letu en sam tak dan. Tudi ni prav, da prevečkrat pozabimo na vse tiste lepe besede in obljube, ki jih izrečemo za ta dan, a kljub temu želimo, da bi se ta dan spremenil v leto sreče, sestavljene iz drobnih vsakodnevnih prijetnih presenečenj, pozornosti in naklonjenosti okolice. Zavedamo se, da pestijo našo delovno ženo še številne težave in problemi. V letih po osvoboditvi smo naredili velik korak naprej v uresničevanju izenačevanja pravic in dolžnosti med žensko in moškimi. Vendar to ni dovolj! Naša socialistična samoupravna skupnost nalaga, da storimo še veliko več. Naša družba stremi za tem, da bi bili vsi ljudje srečni in, kot je dejal pred svojo smrtjo tovariš Edvard Kardelj, si lahko srečo poišče in najde le vsak sam. Seveda ima pri tem pomembno vlogo celotna družba, ki mora ustvariti pogoje, da bo lahko vsak svojo srečo tudi uresničeval.

Res je, da smo v Bršljinu z veliko družbeno akcijo in s sredstvi Novoteksa zgradili osnovno šolo, preuredili prostore v menzi za otroški vrtec in da je ob šoli v Bršljinu zrasel nov otroški vrtec. To pa še ni dovolj, saj naša delavka ni samo iz tega konca Novega mesta, prihaja iz drugih krajevnih skupnosti, kjer ni takih pogojev. Zato bo potrebno združevati sredstva za izgraditev novih vrtcev, ki bodo najlepše darilo zaposlenim mamicam.

Velika želja vseh zaposlenih žena je tudi, da bi končno odpravili nočno delo, ki vas, tovarišice, prav gotovo utruja in povzroča številne dodatne probleme, saj je z delom v več kot dveh izmenah močno ovirano normalno družinsko življenje. Na tem področju smo precej naredili. Nočno delo zaposlenih žena se je močno zmanjšalo, pripravljeni pa so tudi razvojni načrti, po katerih bo možno kar najhitreje ukiniti nočno delo.

Ob dnevu žena bi se vam radi zahvalili za vso požrtvovalnost in potrpljenje, s katerim znate premagati še tako težke trenutke v svojem življenju. Marsikaj se je že spremenilo in marsikaj se še bo. Razvoj gre dalje in v zdravem razvijanju odnosov med žensko in moškim v socialistični družbi je tudi tisti daljnji cilj, da bi se dan žena vsaj v skromni meri spremenil v dan, dneve, leta sreče.

Družbeno-politične organizacije,
organi upravljanja in poslovodni
organi DO Novoteks

Tone Kralj: RUDARSKA MATI, olje, 1937

ISKRENE ČESTITKE ZA 8. MAREC
VSEM DELAVKAM IN UPOKOJENKAM
NOVOTEKSA

„Gospodariti gospodarno, to je izhod!“

PRESEDNIK REPUBLIŠKEGA SVETA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE VINKO HAFNER JE S SODELAVCI 12. II. OBISKAL NOVOTEKS

Obisk visokega sindikalnega delavca v novomeški industriji je bil v zvezi s splošnimi napori naše celotne družbe za stabilizacijo gospodarstva. Poleg naše tovarne so predstavniki republiškega sveta Zveze sindikatov obiskali še delovni organizaciji IMV in KRKO.

Predsednik konference zveze sindikatov Novoteksa Jože MIKLIČ, ki je vodil celotni sestanek, je pred kratko informacijo o razvoju in poslovanju naše delovne organizacije izročil predsedniku republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Vinku Hafnerju plaketo Novoteksa. Plaketo Novoteksa je prejel ob 60-letnici življenja v zahvalo in priznanje za dolgoletno revolucionarno delo, za izboljšanje pogojev dela in socialno varnost delavcev.

Predsednik slovenskih sindikatov se je zahvalil delavcem Novoteksa za to visoko priznanje in v nadaljevanju dejal: „V vaši delovni organizaciji sem bil pred približno enim letom, ko smo imeli tu skupno sejo z Gospodarsko zbornico Slovenije. Takrat sem obljubil, da bom prišel v Novoteks, da bi se bolje seznanil s položajem delavcev v tekstilni industriji, in tako sem danes s svojimi sodelavci tu. Zelo sem vesel, da ste iz težke gospodarske situacije, v kateri se bili in delali z izgubo, prišli v situacijo, kakršna je danes, ko že razpolagate z ostankom dohodka.“

Zatem so delavci Novoteksa seznanili goste z gospodarjenjem v letu 1979, gospodarskim načrtom za leto 1980 in srednjeročnim načrtom. Seznanili pa so jih tudi s težavami, s katerimi se srečuje gospodarstvo pri blagovni menjavi s tujino. Sindikalni delavci so obrazložili aktivnost sindikata v minulem letu. Tako je bila beseda o sprotne obveščanju gospodarjenja v TOZD in DO, ekonomski stabilizaciji, vačevalnih ukrepih, pridobivanju in delitvi dohodka in osebnega dohodka, urejanju dohodkovnih odnosov, boljšem izkoriščanju delovnega časa, prevelikem odstotku odsotnosti z dela, postopnem ukinjevanju nočnega dela, o delovanju delegatskega sistema, osveščanju delavcev in izobraževanju delegatov, stanovanjski problematiki in družbenem standardu.

V razpravi so sodelovali: Miklič Jože, Dolenc Stanislav, Bartelj Ana, Pavlin Slavko in Dolinar Martin iz Novega mesta ter Matjašič Jože iz Tozd Predilnica Metlika.

Predsednik Hafner je pozorno spremljal izvajanje razpravljavcev, vmes pa zastavljal vprašanja. Ob zaključku je dejal: „Izredno sem zadovoljen z obiskom v vašem kolektivu – predvsem zato, ker se sami trudite izboljšati svoj ekonomski položaj. Človek je lahko zadovoljen, da pri vas, ko so delavci nagajevani z razmero-

ma nizkimi osebnimi dohodki, rentabilno poslujete. In to je velika opora, saj ste se že do sedaj gospodarno obnašali, kar je usklajeno s splošnimi napori naše družbe za učvrstitev gospodarstva in stabilizacije. Razumljivo je, da je treba tudi za naprej tako planirati. Tako pa je tudi prav, saj letos ne bo lahko, potrebno se bo tudi marsičemu odreči. Ti gospodarski ukrepi so začasni in je potrebno dosledno spoštovati dogovore, da bi nam bilo jutri lažje. Slediti moramo dogovoru, da bi v slovenski tekstilni industriji zmanjšali fizični obseg in zaposlenost, zato je vaša usmeritev pravilna.

V dolenski regiji ni več delovne sile, zato ste pravilno zastačili program razvoja, da v

Novem mestu ostanete na istem številu delavcev (ali celo nekaj manj), v drugih vaših TOZD, kjer pa je še dovolj delovne sile, pa greste na nekoliko povečano zaposlitev. Potrebno je izboljšati izkoriščanje delovnega časa, poiskati rezerve znotraj tehnološkega procesa in s posodabljanjem opreme težiti h kvalitetnemu gospodarjenju in sodobni proizvodnji, ker le v tem je naša bodočnost.

Iz podatkov, ki smo jih tu dobili in razčlenjevali, gledamo z velikim optimizmom kljub siromašnemu dohodku, ker v vaši delovni organizaciji delate za napredek in se zavedate, da se da le iz dela živeti.“

Po končanem razgovoru si je predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije v spremstvu sodelavcev, predstavnikov DPO Novega mesta in delavcev Novoteksa ogledal tehnološki proces.

Predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Vinko Hafner (prvi z leve) v družbi glavnega direktorja Luke Dolenca in drugih sodelavcev ter predstavnikov družbenopolitičnega življenja novomeške občine in dolenske regije med obiskom v Novoteksu.

Razvojne usmeritve DO organizacije NOVOTEKS v obdobju 1981 - 1985

Ob upoštevanju razvojnih načrtov občine Novo mesto, kjer je določen tudi položaj tekstilne industrije v tem srednjeročnem obdobju, in ob upoštevanju ugotovitev analize, ki nam jo je posredoval mariborski Tekstilni inštitut, smo izoblikovali razvojno usmeritev DO Novoteksa za obdobje 1981 - 1985.

1. GLAVNE UGOTOVITVE TRŽNE ANALIZE NA PODROČJU TEKSTILA

Iz primerjave potrošnje tekstila na prebivalca med državami, ki ležijo v enakem klimatskem področju kot Jugoslavija (Italija, Španija itd.), izhaja, da precej zaostajamo v potrošnji tekstila. Takšno stanje odkriva še izredne možnosti za nadaljnjo ekspanzijo tekstilne industrije pri nas. Glede na dejstvo, da v visoko razvitih državah dosejajo visoko proizvodnjo tekstila s približno 10 % vseh zaposlenih v tekstilni industriji, bo potrebno ekspanzijo naše tekstilne industrije, in s tem seveda tudi Novoteksa, graditi dosledno na modernizaciji opreme in povečani produktivnosti dela in nikakor ne na povečanju števila zaposlenih. Delež zaposlenih v tekstilni industriji, v primerjavi s skupnim številom zaposlenih v industriji, znaša

trenutno v Jugoslaviji okrog 16 % in se bo nujno moral zmanjšati.

Glede na ugotovitev, da ekspanzija potrošnje tekstila v Jugoslaviji ni vprašljiva, se zastavlja vprašanje smeri nadaljnega razvoja Novoteksa. Z vidika surovinske osnove bo potrebno trdnejše navezovanje na povečanje deleža sintetičnih vlaken, kar izhaja iz primerjav s potrošnjo višje in visoko razvitih držav. Takšno usmeritev pa bi bilo potrebno pretehtati z vidika naraščanja cen nafte.

Z vidika namena uporabe tekstila bo moral Novoteks pretehtati odločitev o diversifikaciji poslovanja in sicer v smeri osvajanja tekstila za gospodinjstva in tehničnih tkanin. Trenutno stanje v Jugoslaviji je namreč takšno, da zavzema tekstil za gospodinjstva samo 18 % potrošnje tekstila, medtem ko v razvitih državah že nad 50 %. V prihod-

njih letih pričakujemo torej največje povečanje potrošnje tekstila na tem področju.

V podporo ugotovitvi, da ni strahu za nadaljnje povečanje potrošnje tekstila, govori tudi indeks rasti izdatkov za tekstil v posameznih letih.

Iz raziskave „Potrošnika“ smo lahko povzeli, da je Novoteks kot firma na jugoslovanskem tržišču slabo poznan, kar je predstavljalo v preteklosti oviro za doseganje večjega prometa. Slabo poznavanje Novoteksa na domačem tržišču zahteva nujno pojačanje promotivne aktivnosti tako na področju ekonomske propagande kot „public relations“.

Takšen ukrep bi bil popolnoma opravičljiv, ker se naši rezultati o potrošniškem poznavanju firm in kakovostnem rangiranju v največji meri ujemajo s frekvenco in jakostjo propagiranja najboljše uvrščenih firm (predvsem oglaševanju preko TV mreže). Temu gre v prid

Izvolili smo delegate

15. januarja 1980 smo volili delegate v delavski svet delovne organizacije, delavske svete temeljnih organizacij, delavski svet delovne skupnosti skupnih služb, samoupravno delavsko kontrolo delovne organizacije, samoupravne delavske kontrole temeljnih organizacij in delovne skupnosti skupnih služb, skupno disciplinsko komisijo delovne organizacije ter disciplinsko komisijo dislociranih temeljnih organizacij.

	Vpisanih volilcev	Glasovalo	% udeležbe
DSSS			
TKANINA	304	249	82 %
METLIKA	906	741	81 %
KONFEKCIJA I	313	244	80 %
KONFEKCIJA II	242	206	85 %
KONFEKCIJA III	238	228	96 %
TRGOVINA	348	273	78 %
	81	71	95 %
	2.432	2.012	82,73 %

To naj bi bil naslov tega sestavka, da bi se videli, kako se obnašamo, ko izbiramo delegate za naše samoupravne organe. Ta pripomba je zaradi tega, ker imamo še dosti ljudi, ki ne kažejo zanimanja za naše samoupravljanje, ampak je polno pripomb in opazk, češ kaj je zopet tega treba, saj je že vse urejeno.

Vsakor, ki ima nejasne pojme o samoupravljanju, bi povedal tole: kar naredimo, je naše in njegovo, kar naredi on, je njegovo in naše. Samo če bomo tako mislili, se bomo otresli pred-

sodkov, da delamo za tiste, ki nočejo delati. Moramo biti pač bolj disciplinirani, moramo se obnašati in gospodariti, kot to delamo doma.

Volili smo...

Vem, da tega ni mogoče doseči s pravilniki, lahko pa se z vestnim delom. Odraziti se mora pri nekvalificiranih in visoko šolanih delavcih, kajti le tako rezultati ne bodo izostali.

In še beseda o naših delegatih. Mislim, da smo jih

V temeljni organizaciji TKANINA in delovni skupnosti skupnih služb so bile tudi nadomestne volitve delegatov za zbor združenega dela in samoupravne interesne skupnosti.

Volilna udeležba za posamezne temeljne organizacije je bila takale:

Poleg delegatov samoupravnih organov smo na nadomestnih volitvah izvolili naslednje delegate:

v delovni skupnosti skupnih služb:

1) v zbor združenega dela skupščine občine Novo mesto KRANJC Fani;

2) v združeno delegacijo za kulturo, raziskovanje, izobraževanje in telesno kulturo smo

izvolili dve delegatki: STANIŠA Dragico in ŠERE Anico;

3) v združeno delegacijo za otroško varstvo, zdravstvo in socialno skrbstvo pa ČEH Slavko;

v temeljni organizaciji TKANINA pa so bili izvoljeni:

1) v zbor združenega dela skupščine občine Novo mesto sta bila izvoljena BOBNAR Stane in PAVLIN Franc;

2) v delegacijo samoupravne interesne skupnosti za telesno kulturo DRAVINEC Slavko;

3) v delegacijo samoupravne interesne skupnosti za stanovanjsko gospodarstvo LUŽAR Ludvik.

Seznam na novo izvoljenih delegatov samoupravnih organov bomo objavili v prihodnji številki našega glasila, ker bomo lahko poročali tudi o tem, kako so se organi oblikovali.

Volilna komisija delovne organizacije

dobro izbrali, da nas bodo dobro zastopali pri razreševanju proizvodnih in samoupravnih zadev.

Ne morem tudi mimo medsebojnih odnosov. Vtis imam, da bi bili le-ti dosti boljši, če bi znali vsaj malo potrpeti. Ne bom navajal primerov. Rad bi pa, da bi vsakdo najprej pogledal sebe in se vprašal, kako se obnaša do sodelavcev.

Če bodo izboljšali medsebojni odnosi, ni bojazni, da ne bi naredili, kar smo si načrtali v planu za leto 1980.

ALOJZ BLAŽIČ

Razvojne usmeritve...

tudi dejstvo, da potrošnik slabo pozna proizvajalce, saj nekatere grosiste celo spreminja v proizvajalce.

V ocenjevanju kvalitete je Novoteks dosegel dosti boljše ocene kot proizvajalec tkanin kakor konfekar. Nizek odstotek poznanosti Novoteksa ter hkrati visoko mesto v kakovostnem rangiranju priča o dejstvu, da imajo potrošniki, ki Novoteks poznajo, o njem dokaj visoko oceno.

Iz analize mišljenja potrošnikov o ponudbi Novoteksa povzemamo, da le-ta za konkurenčnimi zaostaja predvsem v pogledu kvalitete tkanin in kvalitete izdelave konfekcijskih izdelkov. Ker smo hkrati v naši

analizi ugotovili, da predstavlja za potrošnika kvaliteta osnovni faktor izbire pri nakupu, bo potrebno temu posvetiti večjo pozornost.

Na podlagi rezultatov ugotavljanja zvestobe firmi ugotavljamo, da je zvestoba firmi na tekstilnem področju neznatna – za spoznanje bolj uveljavljena na področju konfekcije. Ker je 80% – 90% potrošnikov še neopredeljenih, ima Novoteks vse možnosti, da z ukrepi ekonomske propagande in seveda ustrezno ponudbo pritegne čim večji delež potrošnikov, kajti tendenca rasti zvestobe tekstilnim firmam je nesporno prisotna.

Te ugotovitve nas zavezujejo, da se bomo v tem srednjeročnem obdobju morali bolj prilagajati konjunkturnim nihanjem na tržišču, ob permanentno organizirani raziskavi tržišča, da bomo morali del proizvodnje nameniti novim proizvodom in tehničnim tkaninam, da bomo

morali narediti več na področju kvalitete in propagiranja naših proizvodov ter z vsemi temi naporji pritegniti večji delež potrošnikov.

2. DOLOČITEV PRIORITETE RAZVOJA

DO Novoteks ima v svojem sestavu, temeljne organizacije, ki so opredeljene kot primarne – kapitalno intenzivne dejavnosti (tozd Tkanina Novo mesto, tozd Predilnica Metlika) – in sekundarne, delovno intenzivne (tozd Konfekcija Novo mesto, Konfekcija Vinica in Konfekcija Trebinje). Upoštevajoč razvojne možnosti občine Novo mesto, kjer nastopa omejitveni faktor delovna sila, DO Novoteks v prihodnjem obdobju nima namena širiti konfekcijske (delovno intenzivno) proizvodnje v občini Novo mesto. Dejstvo je, da smo že v preteklem razdobju širili to dejavnost v manj razvitih obči-

nah (Vinica, Trebinje v BIH), kjer še ni čutiti pomanjkanja delovne sile.

Nasprotno pa ima Novoteks večje ambicije na področju primarne tekstilne dejavnosti, to je v proizvodnji tkanin. Vendar tudi tukaj ne stremimo k razširitvi kapacitet in povečanju števila zaposlenih, pač pa imamo namen modernizirati obstoječo tehnologijo (kar nam ni uspelo v preteklem srednjeročnem obdobju) in, kot najbolj pomembno, odpraviti nočno delo žena, kar pa je vezano na visoke investicije v tehnologijo.

Modernizacija tehnologije in odpravljanje ozkih grl bi vplivali predvsem na možnost večjega izvoza, kar pa je drugi pomembnejši cilj razvoja Novoteksa v obdobju 1981 – 1985.

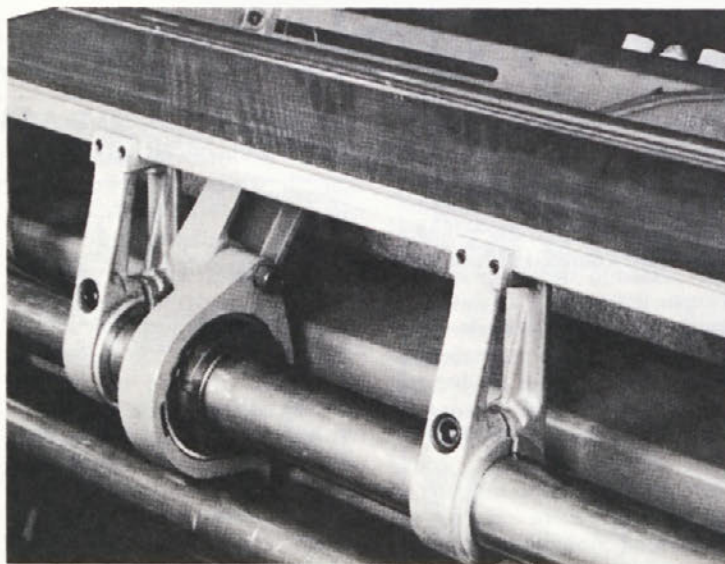
3. UVOZ – IZVOZ

Delovna organizacija Novoteks je velik uvoznik surovin.

(Nadaljevanje iz št. 1 – 1980)

Firma SULZER je bila do omenjene razstave vodilna pri proizvodnji statev za tkanje najrazličnejših tkanin. Ta firma je nam tudi najbolj poznana, saj obratujejo te statve pri nas že enajst let. Volnarske statve sistema SULZER so danes le nekoliko izpopolnjene. Niso več najhitreje, saj dosežejo samo 290 obratov. Izpopolnjene so v tem, da imajo ne le dva, ampak tri pogone bila. Zato lahko tkemo težje tkanine. Dodatno je montiran še en napenjalni svornik. Nekatera varovala, ki so bila mehanična, so zamenjana z elektronskimi, tudi nekatera mazna mesta so centralno mazana, nameščeni so ščitniki, ki preprečujejo vnašanje kosmičev v zev, zaverni boben in vklopilni mehanizem sta nekoliko spremenjena ter pogon osnove je nekoliko ojačen. Drugih sprememb na teh statvah ni, čeprav si želimo nekatere poenostavitve, ki bi skrajšale zastoje pri menjavi osnov in artiklov, kar je velikega pomena pri proizvodnji modnih artiklov manjših količin. Lahko pa rečem, da so te statve še vedno najkvalitetneje izdelane, saj so vsi deli vrhunsko obdelani. Vse to pa se pozna pri ceni statev in kasneje pri rezervnih delih ter pri stroških vzdrževanja.

Najhitreje in najbolj univerzalne statve je razstavila firma SAURERDIEDERICH in sicer SAURER 400. Izdelujejo jih v dveh verzijah:

1.) Delovna širina do 185 cm in največja hitrost 333 vtokov v minuti. Omenim naj tudi, da so te statve na razstavi delovale s hitrostjo 350 vtokov v minuti, kar kaže, da bo v bodoče možno število obratov tudi povečevati.

2.) Delovna širina do 205 cm in največja hitrost 320 vtokov v minuti.

Oba tipa statev sta brezčolnična, vnašanje votka je s podajalci, vtokova menjava je širibarvna.

Te statve so po svoji konstrukciji preprosteje od ostalih statev in prav zaradi tega so zastoji pri menjavi osnov manjši. Mazanje je v celoti centralno, zato je poraba maziv za polovico manjša kot pri statvah Sulzer. Olajšano je delo tkalcev, ker je iskanje pravega zeva avtomatično, ne ročno. Tvorba zeva je urejena z listovko STAUBLI, ki ima do 24 listov.

Listovka teče zelo tiho, saj deluje v olju, dvig listov ni več sunkovit, vezne karte so nameščene na zgornji strani listovke in zaščitene s porkovom, zato ni možno, da bi se luknjice v kartah zamašile.

Pogon statev je opremljen z elektromagnetno sklopko, ki deluje kot zavora pri ustavitvi statev. Zev je pri teh statvah večji kot pri Sulzerjevih, zato je sprijemanje osnovnih niti manjše. Hitrost vnašanja votka je po celi širini tkanine konstantna, zato je število pretgov votka manjše. Pri teh statvah lahko uporabljamo istočasno v toku zelo visoke in nizke številke preje brez preurejanja stroja.

Prednost je tudi v tem, da povzročajo manj ropota in ne ustvarjajo oljne megle, zato je zrak v tkalnici čistejši.

Za vse brezčolnične statve je predpogoj za visoko produktivnost kvalitetna preja in dobro

priljubljeni vtokovi navitki. Predvsem pri vtokovih navitkih je dosežen napredek, ker imajo vsi rezervno nit in tudi veliko večji so, kot smo jih navajeni. Proizvajalci utenzilij so prikazali nove tkalske liste, ki so izdelani iz lažjih materialov in povzročajo manj ropota. Firma EGELHAF pa je prikazala tkalske liste, kjer lučalnice istočasno služijo kot lamele. Vendar ti listi še niso v obratovanju, ker so še v fazi razvoja.

Dva proizvajalca sta prikazala stroje za vdevanje osnov. Stroj Uster vdeva v eni fazi v liste in lamele, in ko je cela osnova vdeta, je potrebno vdeti še greben, ki se lahko vdeva strojno ali ročno. Pri vedvanju s tem strojem je potrebno liste delno demontirati in po vedvanju ponovno sestaviti. Priprava listov je nekoliko zahtevnejša, saj je potrebno lučalnice na posameznem listu prešteti. Pri vdevanju pa posluhuje stroj le ena oseba.

Stroj Barber Collman je popolni avtomat, saj vdeva v eni fazi v greben, lučalnice in lamele. Za vdevanje listov ni potrebno razstavljati. Deluje pa na mehničnem principu, podobno kot listovka, posluhuje ga lahko ena oseba. Hitrost vdevanja je odvisna od števila listov in vdeva, znaša pa do 6000 niti v eni uri. Vdevanje s tem strojem je zelo zanesljivo, saj praktično ne more priti do napak pri vdevanju.

V kratkem sem prikazal novosti, ki smo jih lahko videli na razstavi in upam, da bomo nekatere od teh tudi pri nas uvedli v proizvodnjo.

MATIJA KRAMAR

Razvojne usmeritve...

Velik del uvoza odpade na TO Tkanina in TO Predilnica Metlika. Za ti dve TO uvažamo: volneni česanec, volno, sintetično, prejo, barve in kemikalije, rezervne dele in opremo. Za konfekcijsko proizvodnjo uvažamo tkanine, ki jih na domačem trgu primanjkuje (žamet, jeans), rezervne dele in opremo. Osnovni cilj, da bi čim manj uvažali in da bi uvožene surovine substituirali z domačimi, je dosegljiv le v TO Konfekcije, medtem ko bosta TO Tkanina in Predilnica Metlika še naprej velika porabnika surovin iz uvoza, saj je možno le sintetično substituirati z domačo surovino, ta pa že tako predstavlja zelo majhen delež uvoza.

Zato bo DO Novoteks v tem planskem obdobju močno vzpodbujala izvoz naših izdelkov, katerega obseg naj bi bil tak, da bo pokrival 80% vsega uvoza. Politika izvoza v DO pa bo, da bomo izvažali tisto, kar nam bo prineslo čim večji dohodek, pa naj bodo to tkanine, konfekcijski izdelki ali pa „lohn“. Predpogoj za takšno politiko pa je, da bomo še dogradili dohodkovne odnose pri ustvarjanju in koriščenju deviz in sicer tako, da se bo tista TO, ki bo izvažala v interesu DO, ne nosila sama posledic tega izvoza. Dejstvo je, da v izvozu dosegamo nižji dohodek kot v prodaji na domačem tržišču.

POVEZOVANJE DO NOVOTEKS Z DRUGIMI OZD V DOLENJSKI REGIJI TER POVEZOVANJE S TRGOVINO IN KONFEKCIJSKIMI

ORGANIZACIJAMI V JUGOSLAVIJI

Na osnovi opravljene tržne analize smo ugotovili, da je Novoteksova perspektiva, poleg proizvodnje kvalitetnih in modnih tekstilnih in oblačilnih proizvodov; v iskanju enega dela proizvodnega programa v tako imenovanih tehničnih tkaninah. V ta namen so bili narejeni že prvi koraki v navezavi stikov s tistimi gospodarskimi organizacijami na Dolenjskem, kjer bi se lahko DO Novoteks z obstoječo tehnično sposobnostjo, ali pa z manjšimi investicijami, vključil v njihove proizvodne programe.

Možnosti za povezovanje v regiji torej obstajajo, zato jih bomo v tem planskem obdobju skušali tudi realizirati. Seveda predstavlja to iskanje programov v tehničnem tekstilu samo del prizadevanj, da bi v bodočnosti vseeno poskušali razbremeniti osnovno proizvodnjo s

propulzivnejšimi in dohodkovno zanimivejšimi proizvodi.

Glede na to, da bo nosilec razvoja v tem planskem obdobju TO Tkanina, je v tem trenutku in v bodočnosti zanimiva in potrebna dohodkovna in programska povezanost s proizvajalci konfekcijskih podjetij po Jugoslaviji (npr. vlaganje Novoteksa v razširitev konfekcijskih kapacitet v NIK-u iz Zagreba).

V takšno povezanost nas sili tudi potreba po ečjem izvozu in to ravno preko konf. podjetij, ker nam bo izvoz preko končne predelave vendar prinašal večji dohodek.

S stališča proizvodnje in plasmana konf. proizvodov iz programa vseh treh Novoteksovih konfekcij je zanimiva in nujno potrebna večja dohodkovna in programska povezanost s trgovinskimi organizacijami. Že doslej se je DO Novoteks povezovala z mnogimi

Občni zbor sindikata v TO Tkanina

V januarju letošnjega leta so potekali v naših TO občni zbori osnovnih organizacij zveze sindikatov, na katerih so kritično ocenili opravljeno delo, uspešnost pri izvajanju svojih programov in nalog ter izvolili nova vodstva. Med drugim je bil tudi v naši TO TKANINA občni zbor in sicer za obe osnovni organizaciji sindikata, za „proizvodnjo preje“ in „proizvodnjo tkanin“.

Ta, največji zbor sindikata je bil 18. januarja. Če ocenimo zbor, lahko ugotovimo, da je potekal zelo živahno in konstruktivno, saj smo temeljito ocenili delo v preteklem mandatu, opozorili na pomanjkljivosti in se dogovorili za večjo aktivnost te naše najbolj množične družbenopolitične organizacije. Ob koncu je občni zbor sprejel poleg drugih sklepov tudi tega, da v TO TKANINA od sedaj naprej delujeta dve OO sindikata, in to OO sindikata PROIZVODNJA PREJE, v katero spadajo: predilnica in barvarna, IVS in priprava, in OO sindikata PROIZVODNJA TKANIN, v katero spadajo: tkalnica, oplemenitilnica s šivalnico in skupne službe TO. Po dogovoru delata organizaciji samostojno, le ob večjih akcijah in drugih pomembnih nalogah se izvršna odbora sestane in dogovorita, kako jih uresničiti.

Nadalje je bilo sklenjeno tudi, da pri obeh OO sindikata delujejo stalne in skupne komisije, kot so: socialna, kadrovska in komisija za SLO in DS.

SKLEPI OBCNEGA ZBORA OO ZS ZA PROIZVODNJO PREJE IN TKANIN

1. Pri izdelavi plana za l. 1980 se morajo upoštevati smernice ekonomske stabilizacije v smislu restriktivnih ukrepov, torej mora biti plan v skladu z resolucijo (zvezno, republiško).

2. Vsem delegatom v raznih organih se naloži, da se zavzemajo za izenačitev pogojev gospodarjenja in pridobivanja dohodka tekstilne panoge z drugimi panogami, da zaradi neenakih pogojev ne bi bila ogrožena socialna varnost tekstilnih delavcev.

3. Temeljite se morajo pripraviti materiali za periodične in zaključne račune TO, pri čemer se misli na kratek povzetek rezultatov, predlog varčevalnih ukrepov in primerjavo s sorodnimi TO v panogi.

4. Dohodkovni odnosi in svobodna menjava še niso urejeni, zato je potrebno zelo pospešeno delati na tem področju. Vsi odgovorni se opozarjajo na rok, ki je bil sprejet na samoupravnih organih.

5. Na področju samoupravne organiziranosti TO Tkanina je premalo narejeno v zvezi s sklepi zadnje konference, zato se zadalži

komisija, da na prvem sestanku DS poroča o dosežanjem delu.

6. Na področju delitve dela je narejen napredek, vendar je potrebno dati predlog meril učinkovitosti čimprej v javno razpravo.

7. Medsebojni odnosi v posameznih enotah še niso urejeni. Problemi na tem področju izhajajo iz dela, neprimerne pristopa, neizenačenih kriterijev do podrejenih. Potrebno je, da se vsi zaposleni zavzemajo za odpravo omenjenih vzrokov v svojem delovnem okolju, za vse vodje pa je potrebno organizirati usposabljanje. Konflikti, ki nastajajo, se morajo sproti odpravljati. Pri urejanju medsebojnih odnosov je treba razvijati take medčloveške odnose, ki razrešujejo probleme in dobro vplivajo na zaposlene. Zavedati se moramo, da so medsebojni odnosi bistveni faktor, ki vpliva na večjo produktivnost in izpolnjevanje planov.

8. Poiskati je potrebno možnosti in načine za izboljšanje izkoriščenosti delovnega časa. Izboljšati moramo sodelovanje z zdravstveno službo in zagotoviti stalnega zdravnika v ambulanti. Zaostri je potrebno politiko izrekanja disciplinskih ukrepov.

9. Vodstvene, strokovne delavce je nujno opozoriti

na dolžnost, ki izhaja iz samoupravnih splošnih aktov. Zavedati se morajo, da morajo imeti tudi družbenopolitične, moralnopolitične in ne le zgolj strokovne kvalitete.

10. Strokovne službe se zadalžijo, da pripravijo predlog stabilizacijskih ukrepov. Rok: ob zaključnem računu 1979.

11. V srednjeročnem programu 1981–1985 mora biti nakazana rešitev nočnega dela žena.

12. Nekatere delegacije niso aktivne, zato se zadalžijo predsedniki delegacij, da jih aktivirajo. Vse delegate je treba opozoriti na pomembnost izobraževanja, kajti to je eden od pogojev za uspešno delovanje delegatskega sistema.

13. OO sindikata morata sodelovati samostojno, obenem pa se morata v določenih stvareh, kadar to narekuje problematika, dogovarjati za skupna stališča oziroma program.

14. Proučiti je treba možnost, da bi organizirali stanovanjske zadržave individualnih graditeljev.

15. Zaradi neprimernih pogojev dela v obratu družbene prehrane in opozoril inšpekcijskih organov je prednostna naloga na področju skupne porabe rešitev tega problema.

BOJAN PUREBER

Razvojne usmeritve...

trgovskimi organizacijami v obliki združenja sredstev za širjenje prodajnih ali skladiščnih prostorov kot npr.: RK BEOGRAD, STOTEKS NOVI SAD, PARTIZAN ČAČAK, SARAJEVOTEKSTIL SARAJEVO, JADRANTEKSTIL SPLIT, itd. V zadnjih dveh letih je Novoteks vložil za razširitev prodajnih prostorov v različna trgovinska podjetja po Jugoslaviji milijardo starih din lastnih sredstev. To obliko sodelovanja bomo v tem planskem obdobju še poglobljali in širili.

5. NADALJNI RAZVOJ SAMOUPRAVNE

ORGANIZIRANOSTI DO NOVOTEKS

DO Novoteks sestavljajo: TO Tkanina Novo mesto; TO Predilnica Metlika; TO Konfekcija I, Novo mesto; TO Konfekcija II, Vinica; TO Konfekcija III, Trebinje; TO Trgovina novo mesto; delovna skupnost skupnih služb.

V letu 1979 so bile dane prve pobude za nadaljnjo reorganizacijo TO Tkanina, ki zaposluje po planu 932 delavcev. Po grobih utemeljitvah in analizah je ugotovljeno, da bi bila možna nadaljnja reorganiziranost te temeljne organizacije na tri nove TO in sicer:

- predilnica in del priprave,
- tkalnica, apretura, pletilnica,
- investicijsko-vzdrževalni sektor.

V tem srednjeročnem obdobju imamo nalogo, da te pobude

natančno proučimo ter izdelamo detaljne analize, ki bodo pokazale organizacijsko kot tudi ekonomsko upravičenost nove organiziranosti.

6. SKLEPNE UGOTOVITVE ZA RAZVOJ DO NOVOTEKS V OBDOBJU 1981 – 1985

a) DO Novoteks bo načrtovala razvoj 1981 – 1985 na osnovi obstoječe delovne sile, vendar s poudarkom na modernizacijo tehnologije in večjo produktivnost dela.

b) Več pozornosti bomo posvetili razvoju izdelkov, kvaliteti in modnosti.

c) Izvoz bomo planirali tako, da bomo krili potrebe po uvozu, pri čemer moramo še dograditi dohodkovne odnose.

d) Realizirali bomo postopno ukinitvev nočnega dela žena, kar

je pogojeno z velikimi tehnološkimi vlaganji.

e) Vključevali in navezovali se bomo v proizvodne programe drugih OZD v dolenski regiji.

f) Izboljšali bomo organizacijo dela na vseh fazah poslovanja procesa in vključili v poslovanje tudi računalništvo.

g) Aktivirali bomo vse notranje rezerve za dvig produktivnosti in zmanjšanje stroškov.

h) Vzpodbujali bomo izobraževanje delavcev in inovacijsko dejavnost.

i) Skrbeli bomo za standard delavcev, še posebej za osebne dohodke, saj so OD Osnovni faktor, da zadržimo številko delavcev na dosedanji višini.

O izsiljenem dopustu in še o čem

LETNO POROČILO SKUPNE DISCIPLINSKE KOMISIJE

V tem poročilu vas želim seznaniti z delom disciplinske komisije v preteklem letu pa o problemih, s katerimi se je srečala, ukrepih, ki jih je izrekala, in z marsičem, kar bi v bodoče moralo biti boljše oziroma tako, kakor smo se samoupravno dogovorili.

Kršitev delovnih obveznosti v preteklem letu je bilo veliko. Na prvem mestu so neopravičeni izostanki z dela. Neopravičeni izostanki povzročajo težje posledice in vnašajo nervozo, slabšajo medsebojne odnose in stopnjujejo nestrpnost. Najpomembnejše pa je, da povzročajo izpad dohodka. Vzrokov je več, najvažnejša sta struktura zaposlenih in alkoholizem. V naši delovni organizaciji je veliko zaposlenih delavcev iz ostalih jugoslovanskih republik, ki si velikokrat sami podaljšajo dopust oz. praznike. Zaradi tega nastanejo velike težave pri razporejanju delavcev na dela, ki bi jih morali opravljati sicer odsotni delavci. V svoj zagovor na obravnavah disciplinske komisije največkrat navajajo: zamuda avtobusa, vlaka oz. nenadno obolenje njih samih ali pa članov ožje družine. Nekateri so že nekaj let zaposleni v naši delovni organizaciji, pa se jim še ni posrečilo, da bi se popolno-

ma vključili v delovno sredino. Njihovega domotožja, neprilagodljivosti in pomanjkanja delovnih navad pa disciplinska komisija ne bo rešila. Vsi skupaj bi se morali zavzemati, da takim ljudem pomagamo in jih spravimo na pravo pot.

Drug, zelo važen problem je alkoholizem. Vsem nam je jasno, da disciplinska komisija ne obravnava delavca kot alkoholika, saj za to ni niti pristojna. Obravnava le kršitve, ki jih alkoholik stori na delu ali v zvezi z delom. Prekomerno uživanje alkohola pušča negativne posledice, ki se odražajo v delovni sredini alkoholika, v njegovi družini in navsezadnje v popolnem propadu alkoholika, o čemer smo se lahko večkrat prepričali. K tako žalostnemu koncu smo tudi sami veliko pripomogli. V bodoče bi bila dolžnost vseh odgovornih oseb, da takim ljudem pomagajo in jih pravočasno spravijo na pravo pot.

Vsi ti neopravičeni izostanki z dela, velika demokratičnost pri koriščenju delovnega časa, pomanjkanje poštenja, medsebojnega zaupanja, osebni interesi pred interesi delovne organizacije, neodgovornost do družbenih sredstev in drugi taki pojavi so za nas predragi.

Predlogov za uvedbo disciplinskega postopka je bilo zelo veliko. V teh predlogih so predlagatelji navajali še vrsto razlogov, med ostalimi tudi:

neresnost in malomarnost do dela, neprimeren odnos do sodelavcev in družbenega premoženja ter nekaj primerov fizičnega obračunavanja. Zadnje čase se zelo pogosto pojavljajo tatvine, na kar bi morali biti zelo pozorni. Povrnitev materialne škode je bila uveljavljena le v dveh primerih, čeprav glede na število kršiteljev škoda ni bila majhna.

Zelo zaskrbljujoče je, da disciplinska komisija ni prejela nobenega predloga za uvedbo disciplinskega postopka niti od osnovne organizacije sindikata. Od delavskega sveta je komisija sicer prejela dva predloga, vendar lahko zaključimo, da naši organi upravljanja tej problematiki niso posvečali dovolj pozornosti. V svojih sredinah niso delovali dovolj preventivno, da bo takih kršitev ne bi prihajalo, oziroma tako, da bi se le-te zmanjšale. Njihovi predstavniki so bili (kljub vabilu) na obravnavah zelo poredko, pa tudi takrat so največkrat potrdili mnenje vodstva TO oz. delovne enote. Mnenja sem, da bi si v bodoče morali bolj prizadevati na tem področju. V to akcijo bi bilo potrebno vključiti Zvezo komunistov in organizacijo socialistične mladine. S skupnim delom in trudom bi dosegli veliko več v izboljšanju discipline v naši delovni organizaciji.

V manjšem obsegu so se pojavljale kršitve ponarejanja listkov oz. norme. Z vpisovanjem večjega števila komadov, kakor je bilo v resnici izdelanih, so si kršitelji na ta način skušali povečati osebni dohodek.

Želim omeniti tudi to, da je disciplinska komisija imela v prejšnjem mandatnem obdobju težave z udeležbo zunanjih članov na obravnavah. Zaradi tega je prišlo do zastaranja nekaterih zadev. Upamo, da do takih problemov ne bo več prihajalo.

Zahvaljujemo se prejšnjim članom skupne disciplinske komisije za njihov trud in razumevanje, kajti naloga vsakega člana ni bila niti malo prijetna, na novo izvoljenim članom pa veliko uspeha v naslednjem mandatnem obdobju.

Vse to je verna slika dela disciplinske komisije od 1. 1. 1979 do 31. 12. 1979. V bodoče nas čaka še dosti dela, pri katerem pa bo treba veliko poguma in samokritičnosti, obenem pa si želimo, da bi se število kršiteljev občutno zmanjšalo.

V obravnavanem času je disciplinska komisija imela 11 obravnav. Obravnavanih je bilo 142 kršiteljev. V naslednjih tabelah so zajeti izrečeni disciplinski ukrepi po tozdih. Oprostitev in ustavljene zadeve v tabelah niso zajete.

MARIJA HODŽIĆ, iur.

DISCIPLINSKI UKREPI		TOZD IN DSSS						SKUPAJ
		opomin	javni opomin	denarna kazen (pogojno)	razpored. na druga dela oz. naloge	prenehanje del. raz. (pogojno)	prenehanje delovnega razmerja	
TOZD TRGOVINA		-	1	-	-	-	2	3
TOZD KONFEKCIJA I		13	11	-	-	-	5	29
D S S S		2	2	-	-	-	-	4
TOZD TKANINA		20	39	1	4	9	9	82
delovna enota	oplemenitilnica	16	26	1	1	4	4	52
	priprava	1	7	-	1	2	-	11
	predilnica	2	-	-	1	1	4	8
	tkalnica	-	-	-	-	-	-	-
	IVS	-	3	-	-	2	1	6
	pletilnica	1	3	-	1	-	-	5
SKUPAJ Novoteks N.m.		35	53	1	4	9	16	118

**POROČILO O DELU
KOMISIJE ZA
DELOVNA RAZMERJA
IN OSEBNE DOHODKE
TOZD TKANINA**

Komisija za DR in OD TOZD Tkanina se je v času od 11. 4. 1978, ko je bila imenovana, pa do 30. 1. 1980 sestala 64-krat. Sestanke je imela redno vsak mesec zaradi učinkovitosti, sicer pa po potrebi, ko je obravnavala sprejeme v delovno razmerje, prenehanje delovnega razmerja, premestitve, prošnje za štipendije, prošnje za koriščenje izredno plačanega dopusta, pritožbe itd.

V letu 1978 je komisija sprejela 75 novih delavcev, hkrati pa je zapustilo našo temeljno organizacijo 86 delavcev, od tega smo jih 8 izključili, 13 je bilo upokojenih, 6 pa jih je odšlo v JLA. V tem letu smo jih le 13 zavrnilo zaradi mladostnosti, ali pa niso imeli zdravniškega spričevala za opravljanje dela v tekstilni industriji, oziroma so že delali pri nas, pa so našo delovno organizacijo zapustili samovoljno.

V letu 1979 je komisija sprejela 101 delavca. V tem letu pa je odobrila 73 prošenj o prenehanju delovnega razmerja. 14 delavcev se je upokojilo, 7 jih je šlo v JLA, 5 pa jih je bilo izključenih. Zavrnilo smo 16 prošenj. V letu 1980 je bilo sprejetih 10 novih delavcev, 9 jih je dalo odpoved, 3 smo izključili, eden pa je odšel v vojsko. Ena prošnja smo zavrnili.

pa je zapustilo v tem obdobju 198 delavcev, od tega 141 delavcev sporazumno, 16 smo jih izključili, 27 delavcev se je upokojilo, 14 delavcev pa je odšlo v vojsko. Skupno smo zavrnilo 30 prošenj.

V pristojnost komisije sodi tudi dodeljevanje štipendij. V

tem času je bilo odobrenih: 1 štipendija na tekstilni fakulteti in 9 na poklicni šoli – smer strojni ključavničar, avtomehaničnik, elektro mehanik, strugar. Prav tako je komisija odobrila štipendijo za izredni študij na TSS – strojna stroka našima delavcema iz tkalnice. Vsem

Skupaj, v celotnem obdobju, smo sprejeli 186 delavcev. Nas štipendistom, ki so zaprosili za izredno plačani dopust za opravljanje izpitov, je komisija ugodila.

Nekaj prošenj je ostalo nerešenih. Predsednik komisije: SAVO DANEV

Pod drobnogledom

Pripravljanje blaga za transport – za izvoz.

Položaj delavcev v združenem delu je tak, da se od njih zahteva nov odnos do dela, da njihova samoupravna pravica na ureditev medsebojnih odnosov do dela pomeni hkrati tudi njihovo povečano obveznost do dela.

Delavec ni samo izvršitelj delovnih nalog, vendar se mora vključiti v upravljanje in odločanje na vseh področjih življenja in dela v temeljni organizaciji.

Noben delavec v naši samoupravni družbi ne more in ne sme imeti privilegija uživati večje pravice oz. imeti materialne ali druge ugodnosti. Prednost mu pripada samo v slučaju, če je njegovo delo bolj produktivno od ostalih, da se bolj udejstvuje na raznih področjih ter vestno opravlja svoje delovne naloge.

Družbena skupnost ureja samo splošne norme, ki so nujne, da se omogoči enak položaj vseh delavcev v TO, delavci pa jih sami po tozdih konkretizirajo in uresničujejo.

Delovna disciplina je vedno povezana s spoštovanjem delovnih obveznosti. Neposredno pa je povezana s procesom

Delovne dolžnosti se torej nanašajo na obnašanje delavcev, na to, kaj morajo le-ti upoštevati na delu ali v zvezi z delom. Enako velja tudi za njihovo obnašanje zunaj temeljne organizacije, zlasti še kadar z neprimernim vedenjem zmanjšujejo ugled temeljne organizacije.

vzgojnih meril, ki izhajajo iz zavestnega spoznanja delavcev o nujnosti spoštovanja dolžnosti in obveznosti.

V današnjem času bi morali uporabljati predvsem prepričevanje, manj pa prisilo.

Da bi delavce zainteresirali za zavestno izpolnjevanje delovnih obveznosti, bi bilo potrebno vpeljati nagrade, pohvale in ostale stimulacije, kar bi pozitivno vplivalo na vse delavce v temeljni organizaciji. Zavedati se moramo, da disciplinska komisija izrekla le ukrepe, vendar takrat, ko je kršitev že storjena in je škoda že nastala. Da do tega ne bi prišlo, ali da bi se negativnosti ublažile, smo odgovorni vsi. To je v interesu naše delovne organizacije in širše družbene skupnosti.

MARIJA HODŽIČ, iur.

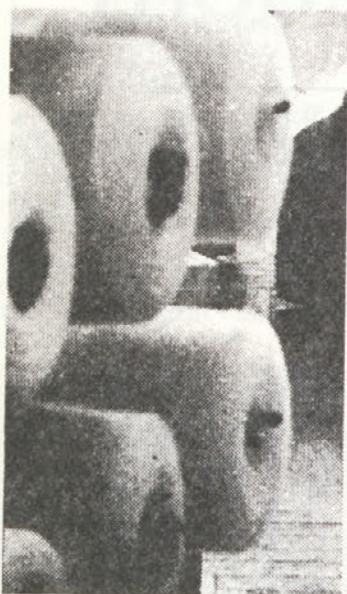
Kaj je disciplina in disciplinska odgovornost

proizvodnje in je v celoti usmerjena v osebno delo delavca. Njen cilj je v tem, da ima delavec pravilen odnos do sredstev družbenega premoženja ter da svoje delo usmerja in usklajuje s skupnimi prizadevanji, da bi se tako povečala proizvodnja in uspehi delovne organizacije.

Delovne discipline v temeljnih organizacijah pa ni moč doseči samo s predpisovanjem delovnih dolžnosti in obveznosti delavcev ter z izrekanjem ukrepov za kršitve.

Socialistična samoupravna delovna disciplina se lahko ohrani in okrepi z vrsto

Motivacija kot sestavina poslovnega procesa

V zadnjem času veliko slišimo o motivaciji v poslovnem procesu, o medsebojnih odnosih ter še o raznih pojavih, ki se dogajajo v delovni organizaciji.

V tem sestavku želim navesti nekaj misli o motivaciji kot dejavniku, ki vpliva posredno ali neposredno na dohodek delovne organizacije.

Ko govorimo o motivaciji, navadno mislimo na denar kot najvažnejšem elementu motivacije, na katerega zaposleni reagirajo. Tudi teorija, ki pojmuje človeka kot ekonomsko bitje, je mnenja, da je najmočnejši faktor denar.

Nagrajevanje po delu temelji na predpostavki, da je možno na človekovo obnašanje vplivati z nagradami in kaznimi. Če nekdo več dela, kot je s standardi določeno, bo denarno

nagrajen, če pa manj, bo denarno kaznovan. Iz vsakdanje prakse vemo, da nekomu lahko zelo povišamo osebne dohodke, pa vendar ne bo več delal, nekomu pa lahko osebne dohodke zmanjšamo, pa zato ne bo manj ali slabše delal.

Posameznika pri delu ne moremo stimulirati zgolj z denarjem, ker je motiviran tudi z drugimi motivacijskimi faktorji. Posameznik reagira na številne faktorje okolja. Če bomo ugotovili, kateri faktor v tem okolju najmočnejše določa njegovo obnašanje, bomo tudi ugotovili, s katerim faktorjem ga bomo najbolj stimulirali.

Iz raziskav vemo, da se motivi za delo različno obnašajo glede na strukturo kvalifikacijske ravni. Motivi, ki so bili pri raziskavi predloženi, so bili sledeči:

- zanimivo delo,
- dober zaslužek,
- dobri nadrejeni,
- možnost napredovanja,
- dobri sodelavci pri delu,
- itd.

Dober zaslužek je še vedno največji motivacijski faktor za NK, PK, KV in VK delavce ter nižje vodilne strukture, za strokovnjake in vodilne (kolegijske organe) pa ni na prvem mestu. Iz tega sledi, da vodilnih in strokovnih kadrov ne moremo motivirati z majhnimi povečanju OD ali denarnimi nagradami.

Kakšno je pravično ali nepravično nagrajevanje, določajo dominantne družbene vrednote, ne pa stimulatívni sistemi. Delovna organizacija pri sistemu denarnega stimuliranja ne more

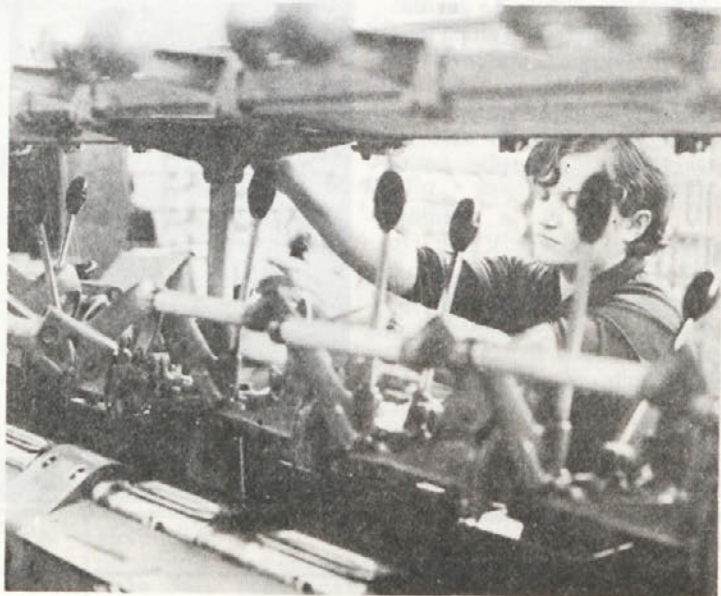
iti preko teh dominantnih družbenih vrednot.

Če je razlika med najnižjim OD in najvišjim OD v delovni organizaciji 1 : 3,5, se to pojmuje za normalno in pravično razmerje. Če bi pa bila razlika 1 : 10 in več, pa se ne bi smatralo kot pravično razmerje, ker ne bi bilo utemeljeno z obstoječimi družbenimi kriteriji nagrajevanja po delu.

Če danes dobi vodilni delavec za uspešno vodenje DO ali TOZD ali strokovnjak za uspešno uvedeno inovacijo 15.000 din, se pojmuje to za normalno in pravično glede na obstoječe kriterije nagrajevanja po delu. Če pa bi prejela 50.000 ali 100.000 din na mesec, bi bila podvržena sankcijam, ker tolikšna nagrada (OD) ne bi bila v

skladu z družbenimi vrednotami. Zato se take nagrade ali OD ne podeljujejo, če pa se, je to izjemno in povezano z velikimi težavami.

Skoraj vsaka družba ima namreč nizko toleranco do določenih pojavov in visoko do drugih. Naša družba ima visoko toleranco do neodvisnosti in nizko toleranco do vseh vidnih izplačil dohodka, ker vodijo k velikim razlikam, ki niso v skladu z obstoječimi kriteriji nagrajevanja po delu. Zato ne moremo stimulatívno nagrajevati patentov in vseh oblik inovacij in smo glede števila patentov zadnji v Evropi. Zato ni povsem izjemno, da naši ljudje prodajajo svoje patente v inozemstvo, mi pa iste patente drago plačujemo inozemskim partnerjem. D. U.

Titova pobuda v ZSMS

Pobuda o kolektivnem delu in odgovornosti vseh samoupravnih in političnih organov, ki jo je dal tov. TITO na VIII. kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije, je rezultat dosežene ravni razvoja samoupravnih socialističnih odnosov v družbi in potrebe po nadaljnjem razvoju socialističnega samoupravljanja.

Pri sprejemanju in uresničevanju programa idejnopolitične aktivnosti ZSM od OO do konference ZSMJ je nujno izhajati iz tega, da je nadaljnji razvoj kolektivnega dela in odgovornosti povezan z delovanjem delegatskega sistema na vseh ravneh in da je edino z dobrim delovanjem delegatskega sistema mogoče izvrševati naloge in reševati probleme.

ZSM kot demokratsko telo socialistične mladine ima osnovno nalogo, da zbira, spodbuja, usposablja in vključuje mlade v samoupravljanje. ZSM se mora nenehno razvijati v odgovorni družbeni dejavnik pri idejnopolitičnem usposabljanju in akcijskem organiziranju mladih. To pa bo ZSM lahko dosegla z večjim številom mladih v samoupravnih organih, pri odločanju v delegatskih skupščinah, z delom v DPO in društvih.

ZSM mora biti prisotna pri vseh oblikah organiziranja in usposabljanja samoupravnega in

političnega delovanja. Ena glavnih nalog ZSM v nadaljnjem obdobju je, da še bolj angažira mlade v SZDL posebno pri delu v posameznih sekcijah in drugih delovnih telesih. ZSM mora v večji meri doseči, da bodo obravnavani problemi, ki so značilni za mladega človeka. Na tak način bo ZSM prispevala k hitrejšemu reševanju družbeno-ekonomskega položaja mladih na vasi in v organizaciji združenega dela.

Za realizacijo kolektivnega dela in uveljavljanja enoletnega mandata imajo velik pomen kadrovske priprave. Pri tem je najvažnejše, da se zagotovi takšen sestav organov, da bo v njih vsak posameznik dal svoj delež pri delu kolektivnega organa.

Pri uresničevanju Titove pobude je pomembno imeti enotne rešitve in poglede glede trajanja mandata. Mandat organa v ZSM in družbenih organizacijah ostane dve leti, kot je predvideno tudi s statutom ZSMJ. Na vseh ravneh organiziranja ZSM od OO do konference ZSMJ pa se uvede enoletni mandat za predsednika. Ni potrebno menjati rok za trajanje predsedstva OO ZSM in njihovih članov, temveč jih usposabljaati za odgovornost izvršilnega organa.

Ž. Z.

DIPLOME DIPLOME IN ODLIKO- VANJA V UREJENI GASILSKI ORODJARNI

Gasilci Novoteksa smo spet zborovali

V nedeljo, 3. februarja, smo imeli gasilci svoj redni občni zbor, katerega se je udeležilo 45 članic in članov našega društva. Poleg tega so se vabilu odzvali in sodelovali na občnem zboru direktor splošnega sektorja, direktor konfekcije I, predstavniki sindikata in mladine Novoteksa, delegati gasilskega društva Varteks iz Varaždina, občinske gasilske zveze v Novem mestu in sosednjih gasilskih društev.

Po izvolitvi organov skupščine je poročal o delu društva poveljnik Stanko Vaupotič. Iz poročila je bilo razvidno, da je bil plan dela v lanskem letu celo presežen in sicer v organizacijskem in v preventivnem delu. Desetine gasilskega društva so se udeležile republiških in občinskih tekmovanj. Ženska desetina si je priborila prvo mesto na obeh tekmovanjih. Udeležili pa so se tudi proslave ob 110. obletnici GD Metlika ter 100-letnici GD Sevnica.

V obratu Konfekcija II na Vinici smo organizirali tečaj s področja gasilske preventive. Naj takoj povemo, da imajo vsi vodilni delavci v TOZD Konfekcija na Vinici veliko razumevanja za strokovno izpopolnjevanje gasilcev, članov CZ in drugih delavcev. V TOZD Predilnica Metlika je požarnovarstvena komisija dvakrat pregledala vse prostore in ugotovila,

da se je stanje močno izboljšalo. Gasilsko društvo Predilnice ima žensko in moško desetino, ki sta letos prvič nastopili na republiškem tekmovanju in dosegli zelo dobre rezultate. Tudi ta uspeh je sad dobrega sodelovanja oziroma razumevanja in podpore vodstva TOZD Predilnica Metlika.

V preteklem letu smo v Novem mestu organizirali 4 posvete in preizkus znanja za desetarje gasilskih desetini in dežurne gasilce, o gasilski preventivi in taktiki, prav tako pa tudi za člane CZ v gasilskih enotah. Organizirali smo ogled delovne organizacije za vse vodilne delavce občinske gasilske zveze ter poklicne gasilce Novega mesta, da so se seznanili z našimi razmerami, predvsem pa z mesti vzemališča vode, hidrantnega omrežja, glavnih prometnih poti ter z našo gasilsko tehniko in opremo, da bi v slučaju požara ali drugih elementarnih nesreč lažje začeli in izvedli akcije.

Na pobudo upravnega odbora našega društva so bili sklicani vsi predsedniki in poveljniki industrijskih gasilskih društev na posvet zaradi nadaljnjega sodelovanja. To je velikega pomena za industrijo, ker bomo le s takim sodelovanjem pripravljene ob vsakem trenutku priskočiti drug drugemu na pomoč.

V požarnovarstvenem tednu smo organizirali predavanja o gasilstvu v osnovni šoli Bršljin. Hkrati smo vsem učencem višjih razredov in vodstev šole prikazali praktično gašenje s preprostimi gasilskimi sredstvi in ročnimi gasilnimi aparati. Prav tako pa smo z našimi člani organizirali večjo gasilsko taktično vajo, predavanje in preizkus znanja o gasilski preventivi na delovnem mestu.

Lansko jesen smo nabavili gasilski avtomobil, in kljub nekaterim problemom smo z razumevanjem zaposlenih delavcev zbrali potrebna finančna sredstva, da imamo danes, ob 35. letu dela, svoje gasilsko vozilo. Na tem mestu bi se še enkrat zahvalili vsem, ki so k temu pripomogli.

V društvu se lahko pohvalimo tudi s tem, da je kar polovica našega članstva vključena med krvodajalce. Tako imamo tudi take krvodajalce, ki so že darovali kri 60 in večkrat. Stremeti moramo za tem, da bo vsak naš gasilec tudi krvodajalec, saj smo gasilci vedno in povsod pripravljeni pomagati sočloveku v sili.

Z industrijskim gasilskim društvom Varteks iz Varaždina že vrsto let sodelujemo na strokovno tehničnem in preventivnem področju. To sodelovanje nas je pripeljalo do podpisa listine ob pobratenju

obeh društev in bomo letos praznovali 10-letnico tega koristnega sodelovanja.

Na občnem zboru smo izvolili novo vodstvo. Za predsednika društva je bil izvoljen Danilo Kovačič, za poveljnika Stanko Vaupotič, ostali člani pa so še: Stane Hudoklin, Ana Bartelj, Ivan Ašič, Milena Penca, Srečko Ozimek, Zdenka Pužina, Darko Kastelic, Slavka Rolih in Stane Butalin. Sprejeli smo tudi okvirni program dela za leto 1980. Vodstvo društva bo skupaj z operativnim štabom izdelalo detajlni program, ki ga bomo morali v celoti uresničiti.

Ob zaključku občnega zbora se je predsednik delovnega predsedstva Ivo Ivkovič zahvalil dosedanjemu predsedniku za dolgoletno uspešno delo v društvu in mu v zahvalo izročil knjižno darilo.

Ob koncu mi dovolite, da se zahvalim vsem sodelavcem — gasilcem naše delovne organizacije, v imenu upravnega odbora in štaba operative. Takšnih uspehov ne bi dosegli, če ne bi imeli podpore vseh delavcev. Zato se zahvaljujem tudi vodstvu podjetja, tozdom samoupravnim organom, družbenopolitičnim organizacijam in vsem posameznikom za svojo pomoč in razumevanje pri reševanju problemov.

STANKO VAUPOTIČ

Tako se je začelo

Piše: Jože Udovič

25. marca 1941 sta predsednik vlade Dragiša Cvetković in zunanji minister Cincar Marković na Dunaju v dvorcu Belvedere podpisala pristop Jugoslavije k trojnemu paktu. Isti dan sta se sestala PK KPJ za Srbijo in beograjski mestni komite. Ob tej priložnosti sta izdelala načrt za demonstracije proti paktu, ki so se začele še ta dan. Zvečer so začeli demonstrirati tudi študentje v Ljubljani, pridružili pa so se jim še drugi Ljubljančani. Demonstracije po vsej deželi so trajale vse do vdora Nemcev in njihovih zaveznikov.

26. marca 1941 je policija zastražila poslopje ljubljanske univerze, da bi preprečila demonstracije naprednih študentov zoper pristop Jugoslavije k trojnemu paktu.

27. marca 1941 je oficirska skupina izvedla v Beogradu državni udar, vrgla vlado, razglasila mladoletnega kralja Petra II. za polnoletnega in sestavila vlado „narodne sloge“ s predsednikom generalom Dušanom Simovićem. Demonstracije so ta dan dosegle vrhunec. Demonstranti so vzklikali zlasti gesli „Bolje rat nego pakt“ in „Bolje grob nego rob“ in zahtevali od vlade, da poskrbi za obrambo domovine in razpusti koncentracijska taborišča. Demonstracije so bile ta dan tudi v več drugih mestih Jugoslavije.

6. aprila 1941 v zgodnjih jutranjih urah so nemški bombniki z letališč v Bolgariji in Romuniji nenadoma in v velikem obsegu napadli Beograd, čeprav je bil razglašen za odprto mesto. Potem so nemške, italijanske in madžarske divizije brez vojne napovedi vdrle v Jugoslavijo in v Grčijo. Nemška dvanajsta armada je prodirala v Jugoslavijo iz Bolgarije, druga pa iz Avstrije.

7. aprila 1941 so začeli prihajati na poziv KP v Novo mesto prostovoljci s posebnimi vlaki iz vse Slovenije. Vojaško poveljstvo jih je nastavilo v garniziji, zavláčevalo pa je z izročljivo uniform in orožja, pa tudi za hrano ni poskrbelo.

(nadaljevanje prihodnjic)

Priprave na upor

Piše: Jože Udovič

Telovadno društvo „Sokol“ je bilo poleg društva kmečkih fantov in deklet eno tistih društev v Novem mestu, kjer je komunistična partija že nekaj let pred vojno največ vplivala na njene člane.

V Sokolski knjižnici je bilo poleg raznih naprednih knjig tudi precej marksistične literature. Te knjige je takratni knjižničar Bogo Komelj z veseljem posojal zanesljivim ljudem. V knjižnici je delovala tudi ilegalna partijska tiskarna, ki je na šapirografu razmnoževala razne letake in komunistično literaturo.

Tudi v vrstah telovadcev naraščajnikov in članov se je delo partije močno odražalo. Precejšnje število telovadcev je bilo članov SKOJ ali partije. To delovanje je našlo na plodna tla zlasti po vsesokolskem zletu v Pragi leta 1938. Na zletu nas je bilo precej mladih, članov SKOJ iz Novega mesta. Tam smo prišli v stik s člani češke komunistične partije. Ti so nam pripovedovali o svojem delu, slovenski solidarnosti in name-nu Hitlerja, da podjarmi celo Evropo.

Po nemški okupaciji Čehoslovaške se je dejavnost partije med sokolsko mladino in tudi člani še povečala. Hodili smo na sestanke, kjer smo se seznanjali s položajem v svetu in marksistično ideologijo. Brali in širili smo ilegalne časopise.

Pogovarjali smo se o položaju delavca in kmeta v kapitalistični družbi in nevarnosti, ki je pretila vsem od hitlerjanske Nemčije.

Po napadu na Poljsko in drge zapadnoevropske države smo uvideli, da se tudi nam vojna približuje z naglimi koraki. Zato smo pridno hodili na predvojaški tečaj, ki ga je organiziralo novomeško „Sokolsko društvo“. Poleg tega nam je uspelo dobiti nekaj vojaške literature, katero smo študirali doma in na ilegalnih skojevskih sestankih. Hodili smo na teren okrog Novega mesta ter ljudem pripovedovali o namerah fašistične Italije in nacistične Nemčije.

Toda tudi petokolonaši in domači izdajalci niso držali rok križem. Sprva ilegalna nemškutarska organizacija Kulturbund je začela delovati javno. Vsi smo vedeli za njihove člane, ki jih je vodil popravljalec dežnikov Mandi Kurt. Ta je javno vohunil okrog vojaških objektov in položajev odrog Novega mesta. Poročila je oddajal nekemu Nemcu, ki se je delal hromega in se je prevažal okrog v invalidskem vozičku, kadar pa je pešočil, si je pomagal s palicama, ali pa se je opiral na ženo. Ko smo ga zasledovali, smo videli, da je lahko hitro hodil tudi brez palic. Vse to smo javili žandarmerijski postaji. Toda namesto Nemca in Kurta bi kmalu zaprli nas.

Tako je prišel tisti usodni marec 1941, ko so bivši jugoslovanski oblastniki podpisali pristop k tako zvanemu osi Rim – Berlin. To odkrito izdajstvo je med nami in po vsej naši domovini dvignilo val nezadovoljstva.

Na nedeljo, zdi se mi, da je bil ravno 25. marec, smo po

končanem vojaškem tečaju imeli izpite. Kasno popoldne so bili izpiti končani. Naše inštrukcije, med katerimi sta bila tudi dva podoficirja, smo povabili na skromno malico in kozarec vina v gostilno škoberne. Tam smo večkrat imeli tudi ilegalne sestanke.

V sobi, kamor smo sedli, so že sedeli trije novomeški mojstri s svojimi ženami. Po malici sta podoficirja morala oditi, ker sta imela dovoljen izhod iz vojašnice le do 19. ure. Z njima je odšel tudi eden naših, da bi dežurnega oficirja pregovoril, da bi jima podaljšal izhod. Medtem se je pri sosednji mizi razvnela živahna razprava, ki je pod vplivom alkohola postajala vse glasnejša. Razpravi smo prisluhnili tudi pri naši mizi. Eden za drugim so hvalili Hitlerja in Nemce, in ko je eden od mojstrov omenil, kako lepa bodočnost nas čaka po podpisu pakta, se nisem mogel vzdržati in sem jim rekel, da so nas prodali Nemcem za vagon koruze. Ta moja pripomba je pri sosednji mizi dvignila hudo nevihto. Pričeli so kričati na nas, kaj se smrkavci razumejo na politiko. Najbolj se je razburjal krojaški mojster iz Žabje vasi. Da ne bi prišlo do večjih zaostretev, smo se raje umaknili iz gostilne.

Ko smo prišli do veže, sta se vrnila podoficirja, ki sta dobila podaljšanje izhoda. Začudila sta se, da že odhajamo. Ko smo jima zažvego pojasnili, je eden podoficirjev rekel, da bi rad vedel, kdo se je najbolj ustil. Peljal sem ga nazaj v sobo in se delal, kot da sem nekaj izgubil. Pri tem sem mu pokazal najbolj vročekrvnega. Toda mojster je to opazil in se zopet začel razburjati.

(Nadaljevanje prihodnjic)

O razvedrilnem športu

Tako imenovane delavske športne igre naj bi v bodoče potekale predvsem na ravni oddelka, obrata, oziroma temeljne organizacije združenega dela, na višjih ravneh (republiška, medrepubliška in zvezna tekmovanja) pa le v primeru, če se delavke in delavci samoupravno odločajo za take oblike dejavnosti, na osnovi medsebojnega dohodkovnega povezovanja ter skladno s svojimi kadrovskimi, materialnimi in drugimi možnostmi.

Športnorekreativna tekmovanja naj bi zajela kar največje število delovnih ljudi in občanov, ne glede na starost, spol, socialni položaj. To pomeni, da si moramo prizadevati za množičnost, ki je tudi sicer temeljna usmeritev na področju športne rekreacije. Športnorekreativna tekmovanja naj bi potekala v okviru prilagojenih oziroma prirejenih pravil, za katere se udeleženci v okviru rekreacijske skupine skupno odločajo.

V športnorekreativna tekmovanja moramo vključiti kar največ žena in starejših delavcev, naša prizadevanja pa velja usmeriti tudi v organizacije in izvedbo tekmovanj, ki potekajo hkrati za posamezne družinske člane oziroma družino.

Programi športnorekreativnih tekmovanj bi morali dopolnjevati in vsebinsko bogatiti z novimi športnorekreativnimi aktivnostmi, zlasti s takimi, ki prinašajo več zadovoljstva, sprostitve in razvedrila.

Organizacija in izvedba športnorekreativnih tekmovanj naj bi bila poceni, finančna konstrukcija pa naj bi bila v okviru celotnega programa znana že na začetku tekmovanja oziroma tekmovanj.

Športnorekreativna tekmovanja so potrebna, vendar pa ne edine oblike tovrstne dejavnosti delovnih ljudi, zato bi v praksi morali uveljavljati tudi druge dejavnosti. Merilo uspešnosti naj ne bodo dobljene tekme in pokali, marveč število udeležencev, število zaposlenih in drugi kriteriji.

S smučarskega tečaja na Peci

1. februarja smo se zbrali na avtobusni postaji Novo mesto. Pot nas je vodila skozi Krško, Celje, Velenje, Slovenj Gradec, Ravne na Koroškem in do mejnega prehoda Holmec. Nastopil je redni carinski pregled, ki za nas ni bil ovira. Od tam je bilo samo še štiri kilometre do našega bivališča. Oskrbnik nas je lepo sprejel in namestil po sobah. Po večerji je bil kratek sestanek o poteku tečaja.

Naslednji dan smo se odpravili na spodnjo postajo najdaljše sedežnice v Evropi. Mračnih pogledov smo čakali v vrsti, kajti bilo je megleno in oblačno. Po 40-minutnem čakanju je tudi nas sedežnica peljala na vrh Pece (2114 m). Po 10 minutah vožnje je prišlo do prijetnega presenečenja. Megla in oblaki so ostajali za nami, posijalo je sonce.

Na vrhu je bil zbor po vrstah. Razvrstili smo se v štiri skupine

in pričeli s tečajem. V četrti vrsti so bili otroci, tretja in druga vrsta je bila za starejše, prva vrsta pa za tečajnike.

Tečaj je potekal v normalnih vremenskih pogojih in tako so minevali dnevi. Seveda bilo je tudi veliko padcev, ki pa niso bili nevarni, saj smo se naučili tudi padati.

7. februarja je bilo tekmovanje po tečajniških vrstah. Med tečajniki se je pogosto slišalo: „kdo je boljši“ ali „jaz bom zmagal“ itd. Vodje vrst smo pripravili progo, ki je štela 15 veleslalomskih vratic. Med tekmovanjem je bilo veliko smeha, pa tudi žalosti, kajti želje posameznikov se niso popolnoma uresničile. Vendar je tudi žalost prešla v veselje, saj je bilo tekmovanje namenjeno bolj zabavi kakor resni „dirki“.

Po večerji je napočil trenutek razglasitve rezultatov. Za

prva tri mesta smo podelili medalje, za zadnja pa praktična darila, ki jih je prispeval oskrbnik restavracije. Rezultati po vrstah:

otroci – IV. vrsta: 1. Seliškar Gregor, 2. Rožanc Nenad, 3. Prijatelj Polonca;

ženske – obe vrsti: 1. Legan Vanja, 2. Žibert Rezka, 3–4. Rožanc Zvezdana, Bukovec Cirila;

moški – II. vrsta: 1. Mikec Jože, 2. Kralj Jože, 3. Tasič Silvo;

moški – I. vrsta: 1. Rožanc Zvone, 2. Resnik Mitja, 3. Resnik Riko.

S tem je bil uradni del tečaja zaključen.

8. februarja so najbolj vztrajni odšli še malo na sneg, ostali pa so se zadovoljili in utrujeni vračali proti domu.

RAZPORED TRENINGOV V KEGLJANJU NA KEGLJIŠČU GOSTIŠČE „LOKA“

ŽENSKE: VSAK PONEDELJEK OD 15.30 – 16.30;
VODJA: MARKO ZUPANČIČ

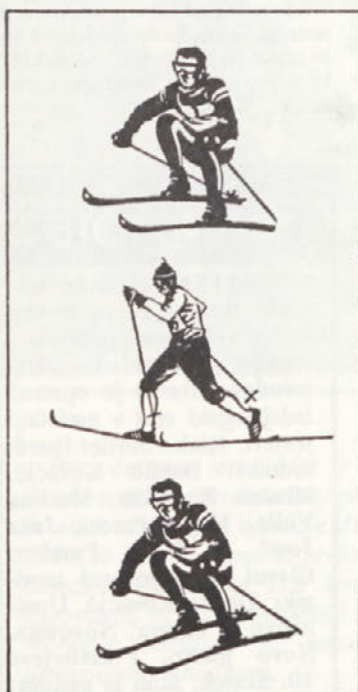
REKREACIJA: VSAK PONEDELJEK OD 16.30 – 18;
VODJA: BARBIČ KAREL

MOŠKI: VSAK PETEK OD 15.30 – 18; VODJA:
PODVINSKI MARJAN

Rezultat ankete o rekreaciji in športu v telovadnici OŠ Bršljin

Disciplina	Moški do					Ženske do					Skupaj moški in ženske v %
	30 let	40 let	50 let	55 let	skupaj	30 let	40 let	50 let	55 let	skupaj	
Vaje na razgibanje	12	12	1	2	27	11	5	3	/	19	46 65 %
Rekreativna gimnastika	11	8	2	1	22	5	2	2	/	9	36 51 %
Igre z žogo	11	10	2	1	24	13	2	/	/	15	39 55 %
Nogomet	18	5	/	/	23	/	/	/	/	/	23 32 %
Košarka	12	11	1	/	24	8	/	/	/	8	32 45 %
Manjni tenis	13	8	1	1	23	6	2	1	/	9	32 45 %
Odbojka	11	10	1	1	23	8	2	/	/	10	33 47 %
Hokomet	10	5	2	/	17	8	1	/	/	9	26 37 %
Plavanje	18	18	2	2	40	13	5	2	/	20	60 85 %

Od 500 razdeljenih anket po podjetju je bilo vrnjenih in pravilno izpolnjenih le 70 anket. Po razporednici je razvidno katera oblika rekreacije je najbolj zaželjena.

VELIKO PREKRŠKOV

V zadnjem času je imela disciplinska komisija Novoteks, TOZD Predilnica Metlika, veliko dela. Registriranih je bilo mnogo kršitev. Zaskrbljujoče je, da je čedalje več hujših kršitev delovne discipline. Izrečene so bile temu primerne kazni. V lanskem letu je bilo izključenih sedem delavcev, trije delavci pa so dobili pogojno izključitev. Poleg tega je bil 1 delavec premeščen na drugo delovno mesto za 1 leto; prav tako je bila izrečena denarna kazen. Izrečenih je bilo tudi nekaj opominov. Disciplinska komisija je imela zelo oteženo delo, kajti prijave so bile nejasne in nepopolne. V nekaj primerih je bil postopek odložen ali pa je bil kršitelj zaradi pomanjkljivih dokazov oproščen. Dejstvo je, da so si prekrški zelo podobni. Predvsem so to neopravičeni izostanki z dela ali prihajanje na delo pod vplivom alkohola. Menimo, da do teh pojavov ne bi prišlo tako pogosto, če bi bilo boljše sodelovanje med delavci in nadrejenimi.

V. M.

V SLOVENIJI: NEOBDAVČENI SKUPNI DOHODEK 248.000 DIN

Do konca januarja bo treba prijavit skupni dohodek občanov za odmero ustreznega republiškega davka V Sloveniji bo takih prijav letos še znatno manj kot lani, saj bo znašal neobdavčeni skupni dohodek občana 248.000 din. Ljudi s tako visokimi skupnimi mesečnimi prejemki bo v Sloveniji verjetno le še nekaj tisoč. Za vzdrževanega družinskega člana se je v Sloveniji meja pomaknila medtem na 41.000 dinarjev oz. na 61.000 din, če občan vzdržuje duševno ali telesno motenega otroka.

Še mali odmev z letošnjega sejma Moda 80 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani

Vloga sindikata v družbeno - ekonomskih odnosih

Z razvojem socialističnih samoupravnih odnosov v združenem delu imajo sindikati vedno važnejšo vlogo in široko področje nalog.

Iz tega izhaja tudi bistvena razlika med sindikatom v socialistični samoupravni družbi in vlogi sindikatov v kapitalističnih proizvodnih odnosih. Naš sindikat usmerja delavca v to, da vidi splošne pogoje družbene reprodukcije, da bi na tej podlagi lahko realno gledal na probleme razporejanja z dohodkom.

ZZD predstavlja začetek graditve sistema samoupravnega organiziranega združenega dela. V tem smislu je prav sindikat tista DPO delavcev, ki mora zavestno vključevati vse sile v proces celotne družbene reprodukcije v vsaki TOZD.

Z drugimi besedami sindikat nima samo popolne svobode, ampak ima na razpolago vsa sredstva, ki jih potrebuje, da bi se lahko vztrajno bojeval za samoupravne pravice delovnih ljudi in za skupne dolgoročne interese delavskega razreda. Zato morajo biti sindikati sestavni del celotne strukture socialističnih odnosov.

Obnem sindikati ne smejo biti odvisni od poslovnih in državno upravnih organov. Takšne vloge ne bi mogli opravljati brez podpore ZK. Zato se mora prav ta v bodoče zavzeti za krepitev vloge sindikatov, kajti svoje vodilne, idejne in politične vloge ne uresničuje z besedami, ampak z dejanji. Da bi to uresničevala mora ZK delovati v sindikatu,

zato se morajo komunisti, člani sindikata, v demokratičnem sodelovanju z drugimi delavci zavzemati za to, da bodo ti sklepi socialistični, demokratični in racionalni.

Pravica do dela z družbenimi sredstvi je obsežno področje neodtujenih ekonomskih, socialnih, demokratičnih in drugih pravic delavcev, zato ima sindikat tudi zaščitno funkcijo. Prav tako kot ta je pomembna ekonomska funkcija, kajti v našem sistemu so produkcijska sredstva in celoten dohodek v rokah delavcev. V takšnih okoliščinah pa življenjski in delovni položaj delavca ni odvisen samo od spoštovanja njegovih samoupravnih pravic, ampak tudi od rezultatov gospodarjenja s temi sredstvi in dohodkom. To pomeni, da se morajo sindikati močneje usmerjati tudi na ekonomsko področje, se posvečati problemom gospodarjenja.

Da bo sindikat uspešen pri svojem delu, se mora članstvo usposablјati. Zdaj je nemalokrat tako, da so OOS le privesek nekemu. OOS mora postati center, prek katerega se prenašajo problemi in težnje delavcev, vpliv aktivnosti in stališč sindikatov na spoznanja in odločanje delavcev. Tako bo manj direktiv na papirju in več praktičnih usmeritev.

Pomembno vlogo ima sindikat v delegatskem sistemu, bolj se mora angažirati na področju, kjer delavec živi.

Že v uvodu smo omenili, da ima sindikat v našem družbenem sistemu poseben položaj, saj je po temeljnih določbah ustave opredeljen kot najširša organizacija delavskega razreda. Iz temeljnih določb ustave lahko sklepamo, da ima OOS za uresničevanje interesov in samoupravnih in drugih pravic delavcev na vseh področjih dela in življenja pristojnost pobudnika in predlagatelja. Tako ima sindikalna organizacija pravico tudi:

– dajati pobudo in predloge za sklepanje samoupravnih sporazumov,

– začeti postopek za ponovno obravnavanje že sprejetega samoupravnega sporazuma, če meni, da se z njim kršijo samoupravne pravice.

Posebno vlogo ima sindikat pri urejanju zadev s samoupravnimi sporazumi, kar določa ZZD v svojem 590. členu. Tako mora sindikat sodelovati v postopku sklepanja o samoupravnih sporazumih v TOZD, ki urejajo medsebojna razmerja delavcev, določajo osnove in merila za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za OD in skupno porabo.

Za polno veljavnost teh samoupravnih sporazumov je potreben tudi podpis sindikalne organizacije.

V TOZD se sicer lahko tak sporazum uporablja, čeprav ga sin-

dikalna organizacija ni podpisala, vendar ima le-ta pravico sprožiti postopek pred sodiščem združenega dela. Sindikalna organizacija lahko sproži tudi ustavni spor, če meni, da sporazum ni v skladu z ustavo ali da je v nasprotju z zakonom.

Vloge sindikalne organizacije sicer ne smemo zanemarjati, za kar bi moral skrbeti vsak član kolektiva, ki je hkrati član sindikalne organizacije.

R. M.

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako zadnjo sredo v mesecu v nakladi 2500 izvodov. Glasilo je opremljeno izdajateljski svet v naslednji sestavi: Hinko Šintler (predsednik), Danilo Kovačič, Mladen Radojčin, Martina Vidic, Mojca Peroci, Jana Jovič in Bojan Pureber. Glavni in odgovorni urednik: Danilo Kovačič. Uredništvo in uprava: Novoteks, Novo mesto, Foersterjeva 10. Stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list. Tisk: Knjigotisk, Novo mesto.